

Grondwettelijk Hof

**PERSBERICHT
ARREST 115/2023**

Het is ongrondwettig dat de verplichte inburgeraars worden uitgesloten van de vrijstellingen, verminderingen en terugbetaling van het inschrijvingsgeld voor het vormingspakket Nederlands tweede taal

Het decreet van de Vlaamse Gemeenschap van 24 juni 2022 bepaalt nieuwe regels over het vormingspakket Nederlands tweede taal (NT2) van het inburgeringstraject. Het voert voor bepaalde vormingscentra de verplichting in om een gestandaardiseerde taalttest te organiseren en voorziet in een inschrijvingsgeld voor die opleiding, met mogelijkheid van vrijstelling, vermindering of terugbetaling ervan. Verschillende organisaties en de voorzitter van een vakvereniging vragen de vernietiging van een aantal bepalingen.

Het Hof oordeelt dat de verplichting tot organisatie van de taalttest en de verplichting om uitsluitend aan de geslaagden voor die test een certificaat af te geven, geen inbreuk op de actieve vrijheid van onderwijs vormen. Hoewel het Hof in beginsel ook geen probleem heeft met de afschaffing van een vrijstelling, vermindering of terugbetaling, is het evenwel discriminerend die modaliteiten af te schaffen voor de meerderjarige verplichte inburgeraars, terwijl de vrijwillige inburgeraars en andere cursisten wel nog van die sociale correcties kunnen genieten. Het Hof wijst er in dat verband op dat zowel de verplichte als de vrijwillige inburgeraars zich in een preciaire sociaaleconomische situatie kunnen bevinden. Het verschil in behandeling tussen die twee categorieën van personen is dan ook niet redelijk verantwoord, en dit des te minder nu hieruit een indirecte discriminatie op grond van nationaliteit voortvloeit, gelet op het feit dat een veel hoger percentage van vreemdelingen ertoe gehouden is een integratietraject te volgen. De betrokken artikelen worden bijgevolg vernietigd.

1. Context van de zaak

Met een decreet van 24 juni 2022 voert de Vlaamse Gemeenschap nieuwe regels in over het vormingspakket Nederlands tweede taal (NT2) van het inburgeringstraject. Ten eerste voert het een verplichting in voor de Centra voor Basiseducatie en de Centra voor Volwassenenonderwijs om een gestandaardiseerde NT2-test te organiseren, waarmee alle NT2-cursisten hetzelfde taalniveau A2 kunnen behalen (artikelen 5 en 6). Ten tweede voert het een inschrijvingsgeld voor de NT2-opleiding (met inbegrip van de NT2-test) in van 180 euro, waarbij de verplichte inburgeraars worden uitgesloten van de regelingen over de vrijstelling, de vermindering en de terugbetaling van het inschrijvingsgeld (artikel 7, 6° en 9° en artikel 11).

Verschillende centra voor basiseducatie, de vzw « Vlaams Netwerk tegen Armoede », de vzw « Vluchtelingenwerk Vlaanderen », het Algemeen Christelijk Vakverbond en de voorzitter van dat vakverbond vorderen de schorsing en de vernietiging van meerdere bepalingen van het decreet van 24 juni 2022. Bij zijn arrest [nr. 167/2022](#) van 15 december 2022 heeft het Hof

de vordering tot schorsing verworpen. Met het voorliggende arrest doet het Hof uitspraak over het beroep tot vernietiging.

2. Onderzoek door het Hof

De verzoekende partijen voeren vijf middelen aan.

2.1. Eerste middel

De verzoekende partijen voeren aan dat de artikelen 5 en 6 van het bestreden decreet artikel 24, § 5, van de Grondwet schenden, doordat zij de Vlaamse Regering machtigen om de nadere regels met betrekking tot de NT2-test te bepalen, zonder de essentiële elementen van die test vast te stellen.

Krachtens artikel 24, § 5, van de Grondwet moet de decreetgever de essentiële aspecten van het onderwijs, wat de inrichting, erkenning of subsidiëring ervan betreft, regelen. Die bepaling verbiedt niet dat opdrachten aan andere overheden worden toevertrouwd, voor zover zij betrekking hebben op de uitvoering van de beginselen die door de decreetgever zijn bepaald.

Het Hof stelt vast dat de bestreden bepalingen de centra voor basiseducatie en de centra voor volwassenenonderwijs verplichten om een NT2-test te organiseren en dat zij de Vlaamse Regering machtigen om de wijze waarop die test moet worden ontwikkeld en afgenomen te regelen. De decreetgever heeft bijgevolg de essentiële aspecten van de NT2-test geregeld en de aan de Vlaamse Regering verleende machtiging betreft de uitvoering van de door de decreetgever vastgestelde beginselen.

Het eerste middel is niet gegrond.

2.2. Tweede middel

De verzoekende partijen voeren aan dat de verplichting om een NT2-test te organiseren en om enkel aan de cursist die slaagt voor die test het desbetreffende certificaat af te geven, de actieve vrijheid van onderwijs schendt (artikel 24, § 1, van de Grondwet).

De actieve onderwijsvrijheid omvat het recht om scholen op te richten en om onderwijs in te richten en te laten verstrekken, zowel naar de vorm als naar de inhoud. De decreetgever mag die vrijheid beperken om de kwaliteit en de gelijkwaardigheid van het onderwijs te verzekeren, op voorwaarde dat die beperkingen evenredig zijn met het nagestreefde doel.

Het Hof stelt dat de NT2-test ertoe strekt de kwaliteit van het NT2-onderwijs en de onderlinge gelijkwaardigheid ervan te waarborgen en te verhogen, de cursisten in staat te stellen het Nederlands toe te passen in de dagelijkse realiteit en de appreciatie, onder meer op de arbeidsmarkt, voor het inburgeringsbewijs te verhogen. Volgens het Hof zijn dat wettige doelstellingen en vormt de organisatie van een test door alle centra die de NT2-opleiding aanbieden, een pertinente maatregel ten aanzien van die doelstellingen.

Het Hof stelt verder vast dat de NT2-test bestaat uit, enerzijds, gestandaardiseerde vragen en, anderzijds, een procesevaluatie van de cursisten die onder meer zou kunnen bestaan uit een beoordeling van de actieve participatie van de cursist in de les en van zijn medewerking aan taken. Het Hof leidt uit de parlementaire voorbereiding af dat de centra met betrekking tot het gestandaardiseerde deel van de NT2-test een bepaalde vrijheid behouden. Daarnaast kunnen de centra vrij beslissen over de vorm en de inhoud van de procesevaluatie. Het Hof besluit

daaruit dat de bestreden maatregelen evenredig zijn ten aanzien van de nagestreefde doelstellingen.

Het tweede middel is niet gegrond.

2.3. Derde en vierde middel

De verzoekende partijen voeren aan dat de artikelen 7 en 11 van het bestreden decreet een schending inhouden van de artikelen 10, 11, 24, §§ 3 en 4, en 191 van de Grondwet en van de artikelen 2, lid 1, en 13, lid 2, d), van het Internationaal Verdrag inzake economische, sociale en culturele rechten. Zij bekritisieren dat de bestreden bepalingen een aantal vrijstellingen, verminderingen en terugbetalingen van het inschrijvingsgeld die voorheen golden afschaffen (derde middel) en dat zij dat op een discriminerende wijze doen (vierde middel).

Het Hof stelt vast dat er voorheen een volledige vrijstelling van het inschrijvingsgeld gold voor zowel de verplichte als de vrijwillige inburgeraars. Het bestreden artikel 7 heft die vrijstelling op voor de meerderjarige verplichte inburgeraars. Zij kunnen zich ook niet langer beroepen op de regeling van het verminderd inschrijvingsgeld. Het bestreden artikel 11 bepaalt bovendien dat de verplichte inburgeraars niet in aanmerking komen voor een terugbetaling als zij zich hebben ingeschreven bij de VDAB.

De artikelen 24, §§ 3 en 4, van de Grondwet waarborgen het recht op onderwijs. De artikelen 2, lid 1, en 13, lid 2, d), van het Internationaal Verdrag inzake economische, sociale en culturele rechten houden voor de decreetgever een inspanningsverbintenis in om ten aanzien van personen die geen (volledig) lager onderwijs hebben genoten het basisonderwijs in het onderwijs zo toegankelijk mogelijk te maken, rekening houdend met de economische mogelijkheden en de overheidsfinanciën. Die bepalingen verbieden de decreetgever echter niet om het inschrijvingsgeld voor het basisonderwijs te verhogen of om terug te komen op voorheen bestaande vrijstellingen of verminderingen van het inschrijvingsgeld. De verzoekende partijen tonen niet aan dat het decretale kader dat van toepassing is op de NT2-opleiding niet toelaat het basisonderwijs aan te moedigen voor de meerderjarige verplichte inburgeraars. Het derde middel is bijgevolg niet gegrond.

Het Hof onderzoekt vervolgens het verschil in behandeling tussen de verplichte inburgeraars, enerzijds, en de vrijwillige inburgeraars en andere cursisten, anderzijds.

Krachtens de artikelen 10, 11 en 24, § 4, van de Grondwet zijn alle leerlingen of studenten gelijk voor de wet of het decreet. Artikel 191 van de Grondwet waarborgt het gelijkheidsbeginsel tussen Belgen en vreemdelingen.

Het Hof oordeelt dat de categorie van de meerderjarige verplichte inburgeraars voornamelijk bestaat uit personen die niet de Belgische nationaliteit bezitten, zodat de bestreden bepalingen hen een specifiek nadeel toebrengen dat onrechtstreeks is gebaseerd op hun nationaliteit, waardoor het verschil in behandeling moet berusten op zeer sterke overwegingen.

Het Hof overweegt dat de bestreden bepalingen beogen de cursisten te responsabiliseren en hen erop te wijzen dat een inschrijving in een cursus niet vrijblijvend is. De vrijstellingen en verminderingen van het inschrijvingsgeld zijn daarentegen ingegeven door de sociaaleconomische situatie van bepaalde cursisten.

Hoewel die doelstelling inzake responsabilisering kan verantwoorden dat de verplichte inburgeraars die zich niet in een precare sociaaleconomische situatie bevinden worden

onderworpen aan de verplichting tot het betalen van inschrijvingsgeld, vormt zij volgens het Hof geen verantwoording voor het feit dat personen die zich wel in een precaire sociaaleconomische situatie bevinden, verschillend worden behandeld, naargelang zij al dan niet verplichte inburgeraar zijn, en dit des te minder gelet op het feit dat een veel hoger percentage van vreemdelingen ertoe gehouden is een integratietraject te volgen. Het Hof oordeelt daarnaast ook dat die doelstelling inzake responsabilisering evenmin het verschil in behandeling met betrekking tot de terugbetaling van het inschrijvingsgeld kan verantwoorden.

Het vierde middel is bijgevolg gegrond.

2.4. Vijfde middel

De verzoekende partijen voeren de schending aan van de artikelen 10, 11 en 24, § 4, van de Grondwet. De verzoekende partijen bekritisieren het feit dat enkel de centra voor volwassenenonderwijs en de centra voor basiseducatie worden onderworpen aan een verplichting om een NT2-test te organiseren en om de certificaten voor de NT2-opleiding slechts te verlenen aan de cursisten die geslaagd zijn voor die test, terwijl die verplichting niet geldt voor de Universitaire Talencentra die NT2-opleidingen aanbieden.

Het Hof stelt vast dat er objectieve verschillen bestaan tussen de centra voor basiseducatie en de centra voor volwassenenonderwijs enerzijds en de Universitaire Talencentra anderzijds, onder meer op het vlak van de aard, de organisatie en hun aanbod. Volgens het Hof kunnen die verschillen verantwoorden dat de bestreden verplichtingen niet of nog niet moeten gelden voor de Universitaire Talencentra.

Het vijfde middel is bijgevolg niet gegrond.

3. Besluit

Het Hof vernietigt artikel 7, 6° en 9° en artikel 11 van het decreet van 24 juni 2022. Het verwerpt het beroep voor het overige.

Het Grondwettelijk Hof is het rechtscollege dat waakt over de inachtneming van de Grondwet door de verschillende wetgevers in België. Het Hof kan wetten, decreten en ordonnanties vernietigen, ongrondwettig verklaren en schorsen wegens schending van een fundamenteel grondrecht of een bevoegdheidverdelende regel.

Dit persbericht, opgesteld door de cel « media » van het Hof, bindt het Grondwettelijk Hof niet. De [tekst van het arrest](#) is te vinden op de webstek van het Grondwettelijk Hof.

Contactpersonen voor de pers : [Frank Meersschaut](#) | 0475/325.218 | [Tim Souverijns](#) | 02/500.12.21

Volg het Hof via Twitter [@ConstCourtBE](#)